

MELANCHTHON

SCHIEBROEK

CHRISTELIJKE SCHOOL VOOR GYMNASIUM – ATHENEUM – HAVO – MAVO

Zorgbeleid

Passend geven

Aandacht en zorg voor leerlingen van Melanchthon Schiebroek
(brugklassen, havo en vwo)

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Visie op leerlingenzorg	5
2 Zorgcategorïeën	5
2.1 Standaard zorg	
2.2 Aanvullende zorg	
2.3 Geïndiceerde zorg	
2.4 Zorgstructuur	
3 Taken zorgfunctionarissen	7
3.1 Taakomschrijving van zorgcoördinator	
3.2 Werkzaamheden van de schoolmaatschappelijk werker	
4 Overlegstructuur	8
4.1 Intern zorgoverleg	
4.2 Zorgadviesteam (ZAT)	
4.3 Melanchthonbreed zorgoverleg	
5 Zorgleerlingen	10
5.1 Sociaal emotionele problemen	
5.2 Leerproblemen	
5.3 Andere functiebeperkingen	
6 Dyslexie	12
6.1 Signalering in de brugklas	
6.2 Behandeling dyslexie / spellings- / leesproblemen in het eerste jaar	
6.2.1 Individuele behandeling	
6.2.2 Behandeling in groepsverband	
6.2.3 Klassikale behandeling	
6.3 Signalering na de brugklas	
6.4 Begeleiding klas 2 en hoger	
6.5 Eisen ten aanzien van dyslexie	
6.6 Dispensatieregeling tweede moderne vreemde taal voor atheneumleerling	
6.6.1 N-Profiel	
6.6.2 EM-Profiel	
7 Dyscalculie	17
7.1 Signalering dyscalculie	
7.2 Behandeling dyscalculie	
7.2.1 Individuele behandeling	

8	Leerlinggebonden financiering (LGF)	19
	8.1 Docenten en LGF	
	8.2 Mentor en LGF	
	8.3 Teamleider/afdelingshoofd en LGF	
	8.4 Rugzakcoördinator	
	8.5 Zorgcoördinator en LGF	
	8.6 Ambulante begeleider	
	8.7 Aanmeldingsprocedure	
	8.8 Overig	
9	Onderwijs aan zieke leerlingen	22
10	Verzuim	22
11	Samenwerking met Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	23
	Bijlage 1: Organogram	24
	Bijlage 2: Voorbeeld van een handelingsplan	25
	Bijlage 3: Internetadressen	26

Voorwoord

Melanchthon Schiebroek heeft aandacht en zorg voor al haar leerlingen, maar is geen zorgschool. Ons onderwijs is er op gericht leerlingen te begeleiden op het niveau dat past bij de talenten en mogelijkheden van een leerling. Om dit doel te bereiken werkt de school vanuit de (voorgeschreven) wettelijke kaders. Melanchthon Schiebroek vult deze wettelijke kaders op haar eigen manier in en heeft deze onder meer vastgelegd in PTA's en examenreglementen.

Vanzelfsprekend wil Melanchthon Schiebroek leerlingen met functiebeperkingen als dyslexie, dyscalculie of een gedragsprobleem op een goede manier begeleiden. Dit kan alleen als ouders en leerlingen samen met school willen optrekken en duidelijke en haalbare afspraken formuleren. School kan de problemen van een leerling niet oplossen, maar kan wel handvatten bieden die de leerling kan gebruiken om zijn schoolcarrière succesvol af te sluiten. Daarbij is het van belang realistische doelen te stellen die èn recht doen aan de leerling èn recht doen aan de onderwijsvisie van Melanchthon Schiebroek.

In dit document worden de kaders van de leerlingenzorg geschetst. Het document is opgesteld door de zorgcoördinatoren van Melanchthon Schiebroek in samenspraak met de vestigingsdirectie. Hoofdstuk 1 en 2 zijn voor een groot deel ontleend aan het Algemeen Zorgplan van Melanchthon (uit 2008). Vanzelfsprekend gaat het bij dit zorgbeleid om een 'levend document' en kan er in individuele gevallen om moverende redenen anders besloten worden. Dergelijke beslissingen worden altijd in overleg met de directie en andere deskundigen genomen.

Dit zorgplan geldt voor de brugklassen en de havo-/vwo-afdeling van Melanchthon Schiebroek. Deze zijn gevestigd aan de Van Bijkershoekweg.

Rotterdam, september 2010

Ilse Immink, iimmink@melanchthon.nl
Arjan van der Wart, avdwart@melanchthon.nl

1 Visie op leerlingenzorg

De hele opvoeding is er op gericht om jonge mensen hun mogelijkheden en hun idealen te leren ontdekken, opdat zij een goede keuze kunnen maken voor hun levens- en beroepsinvulling. Dit geldt voor alle leerlingen binnen Melanchthon. Melanchthon ziet deze algemene leerlingenzorg als een taak voor iedere medewerker binnen zijn of haar mogelijkheden. Deze taak ligt in het verlengde van de lesgevende taak en is daarmee nauw verbonden. Daarnaast neemt de mentor een belangrijke plaats in, in met name de sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen uit zijn/haar klas. Omdat het gedrag van een leerling maar voor een deel door de school en de medewerkers van de school gezien en beïnvloed wordt, wordt telkens gezocht naar samenwerking met de ouders (verzorgers) van de leerlingen en, indien nodig, maatschappelijke organisaties.

2 Zorgcategorieën

Melanchthon kent de volgende drie categorieën met betrekking tot de zorg

- Standaardzorg
- Aanvullende zorg
- Geïndiceerde zorg

2.1 Standaardzorg

De standaardzorg binnen Melanchthon bestaat uit:

- zorg om de leerlingen op hun juiste niveau te plaatsen/brengen
- zorg voor de hele klas (groepsgrootte afhankelijk van onderwijssoort, mentoraat, decanaat, lessen leefstijl, levensvaardigheden)
- zorg in de klas voor speciale leerlingen, bijvoorbeeld bij dyslexie: compensatie in tijd of dispensatie voor bepaalde onderdelen of vakken.
- zorg voor de individuele leerling (interne begeleiding, schoolverpleegkundige, schoolmaatschappelijk werk, enz.)
- toetsen, testen en onderzoeken (SVL, NDT/NIO)

2.2 Aanvullende zorg

De aanvullende zorg kan bestaan uit:

- remedial teaching (extern)
- sociale vaardigheidstraining (intern of extern)
- faalangstreductietraining (intern of extern)

2.3 Geïndiceerde leerlingenzorg

- De leerlinggebonden zorg (waaronder de zogenaamde leerling met leerlinggebonden financiering)
- Uitbestede zorg buiten de school: rebound leerlingen, time-out, e.d.

2.4 Zorgstructuur

De eerder genoemde drie zorgcategorieën geven aan wat er verstaan wordt onder de verschillende niveaus binnen de zorg die Melanchthon onderscheidt. De zorglijnen geven het stramien weer binnen de zorgstructuur.

Hieronder staat een schematische weergave van deze zorglijnen en een beschrijving van hoe in de praktijk aan de verschillende zorglijnen invulling wordt gegeven. Binnen de verschillende zorglijnen zijn de drie zorgcategorieën terug te vinden.

1^e lijnszorg

De 1^e lijnszorg begint bij binnenkomst van een leerling uit het primair onderwijs, vergezeld met een onderwijskundig rapport. Om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren worden er toetsen en/of testen afgenomen en worden er observaties gedaan voor of tijdens het eerste leerjaar. Het gaat daarbij voornamelijk om capaciteiten van de leerling, de leervorderingen, de schoolbeleving en het sociaal-emotionele gedrag in de klas. De verzamelde gegevens worden in het LVS ondergebracht en gebruikt als leidraad bij de diverse leerlingenbesprekingen. Deze vorm van leerlingbegeleiding gebeurt vooral door de mentor en/of teamleider/afdelingshoofd

2^e lijnszorg

Voor leerlingen bij wie is vastgesteld dat de standaard zorg ontoereikend is, wordt aanvullende zorg geboden. Dit geldt zowel voor niet-geïndiceerde leerlingen als voor leerlingen met leerlinggebonden financiering. Het interne zorgoverleg op de betreffende vestiging speelt hierin een belangrijke rol. In het individuele handelingsplan worden na diagnose de compenserende en remediërende programma's vermeld en de tijd en wijze van uitvoering. Bij de uitvoering kan van diverse interne deskundigen gebruik gemaakt worden.

3^e lijnszorg

Als er in de 2e lijnszorg onvoldoende hulp kan worden geboden en er over de aanpak van de leerling vragen blijven die het interne zorgoverleg niet kan beantwoorden, kan de hulp worden ingeroepen van externe specialisten. Dit kan en mag pas gebeuren na schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers. De leerling wordt door de zorgcoördinator aangedragen voor het externe zorgadviesteam (ZAT). Ook kunnen er in het externe zorgadviesteam casussen worden ingebracht. Naar aanleiding van de bevindingen is elk lid verantwoordelijk voor het uitvoeren van de gemaakte afspraken. De zorgcoördinator zorgt voor de interne digitale verwerking (in het LVS).

3 Taken zorgfunctionarissen

3.1 Taakomschrijving van zorgcoördinator

De zorgcoördinator is een docent met een speciale taak en een speciale opleiding. Hij coördineert de werkzaamheden met betrekking tot de zorg aan leerlingen binnen de vestiging:

De zorgcoördinator

- is het aanspreekpunt voor de beleidsmedewerker zorg op de vestiging
- is mede verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding op het terrein van zorg binnen de vestiging. In het kader daarvan signaleert hij knelpunten in het zorgaanbod en bespreekt dit in het Melanchthonbrede zorgoverleg.
- evalueert jaarlijks het zorgplan
- is voorzitter van het externe Zorg Advies Team (ZAT)
- is voorzitter van het interne zorgoverleg
- heeft een adviesfunctie voor docenten, ouders en basisscholen.
- heeft overleg met de interne zorgbegeleiders van de basisscholen
- is lid van de toelatingscommissie m.b.t. zorgleerlingen
- heeft contacten met interne /externe hulpverlening
- coördineert de remediale hulp, sova-trainingen, de aanmelding bij het RVC, de ambulante zorg van Rugzakleerlingen
- draagt op vestigingsniveau zorg voor de uitvoering van de afspraken die op het niveau van Koers VO zijn gemaakt

3.2 Werkzaamheden van de schoolmaatschappelijk werker (SMW'er)

De schoolmaatschappelijk werker is verbonden aan school, maar heeft een andere werkgever, Flexus. De schoolmaatschappelijk werker begeleidt leerlingen met psychosociale problemen.

De schoolmaatschappelijk werker

- voert gesprekken met ouders en leerlingen
- stelt een duidelijk behandelplan op
- bespreekt leerlingen in het zorgteam
- draagt zorg voor de terugkoppeling m.b.t. tot het zorgtraject naar mentoren en teamleider/afdelingshoofd (in het digitale LVS)
- meldt leerlingen altijd bij de zorgcoördinator
- verwijst eventueel door naar specialistische hulp
- heeft een adviserende rol naar docenten, mentoren, leerjaarcoördinatoren en/of ouders

Meer informatie over de werkzaamheden van de schoolmaatschappelijk werker is te vinden op <http://www.flexusjeugdplein.nl/>.

4 Overlegstructuur

4.1 Intern zorgoverleg

Intern vinden er op de verschillende vestigingen de nodige leerlingoverleggen plaats, zoals oudergesprekken, leerlingenbesprekingen, rapportvergaderingen, mentorenoverleggen, enz.

Daarnaast heeft elke vestiging haar eigen interne zorgoverleg, in dit team hebben zitting:

- Zorgcoördinator
- Teamleider/Afdelingshoofd
- Schoolmaatschappelijk werk
- op aanvraag: decaan, mentor, vertrouwenspersoon, Rugzakcoördinator e.d.

Het interne zorgleg bespreekt leerlingen bij wie de ondernomen acties vanuit de andere overleggen niet tot zichtbare verbetering/verandering hebben geleid. In het interne zorgoverleg wordt bekeken welke mogelijkheden er intern zijn om tot verbetering c.q. positieve verandering te komen. Daarnaast kan het interne zorgoverleg concluderen dat het noodzakelijk is tweede- of derdelijnszorg in te schakelen. Vanzelfsprekend worden ouders hierbij betrokken. Aanmelding voor het intern zorgoverleg geschiedt door middel van onderstaand aanmeldformulier. Dit formulier wordt ingevuld door de mentor van een leerling en ingeleverd bij de zorgcoördinator.

Aanmeldingsformulier voor het zorgteam

aanmelder / mentor : .....

datum: .....

leerling:.....

klas: .....

verzuim	☐ nooit ☐ soms ☐ regelmatig ☐ vaak aantal uren/ dagen ..... ☐ legaal ☐ illegaal
relevante gegevens uit het dossier	☐ Cito-score ☐ advies brugklas: ..... ☐ zittenblijver ☐ instromer; school/locatie: ..... ☐ adviesnegeerder ☐ dyslexie ☐ ADHD ☐ vermoeden van faalangst ☐ dyscalculie ☐ ASS (stoornis autistisch spectrum) ☐ anders, nl.: .....

Omschrijving van het probleem (hulpvraag)	
mogelijke oorzaak van het probleem	
reeds gemaakte en lopende afspraken	
wat heeft de aanmelder zelf aan dit probleem gedaan	
De aanmelder heeft het probleem besproken met de teamleider	☐ ja

De ondernomen acties worden vastgelegd in het elektronisch LVS. Daarnaast worden, indien noodzakelijk en via de mentor of het SMW, de ouders/verzorgers van de leerling op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het zorgoverleg.

4.2 Zorgadviesteam (ZAT)

Het interne zorgoverleg kan leerlingen verwijzen naar het ZAT om hen te kunnen bespreken met externe deskundigen en eventuele afspraken te maken voor verdere begeleiding.

Naast het bespreken van leerlingen worden er in het ZAT casussen besproken die niet over een specifieke leerling gaan. Op deze manier beoogt de school kennis en ervaring van de externen optimaal te benutten.

Samenstelling extern zorgadviesteam (ZAT)

- Zorgcoördinator (voorzitter)
- Schoolmaatschappelijk werk
- Leerplicht
- CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin)
- Jeugdzorg
- Op afroep: mentor, teamleider, afdelingshoofd, politie, jeugdwerk, decaan, algemeen zorgcoördinator, OOV, hulpverleningsinstanties e.d.

Het externe zorgadviesteam vergadert gemiddeld vier keer per jaar. Mocht een leerling besproken worden in het ZAT, dan wordt hiervoor vooraf toestemming gevraagd aan de ouders/verzorgers. Als ouders/verzorgers geen toestemming geven, dan mag de leerling wel anoniem besproken worden.

4.3 Melanchthonbrede zorgoverleg

Het Melanchthonbrede zorgoverleg komt vijf keer per jaar bij elkaar. Hier wordt het zorgbeleid geëvalueerd, begeleid en verder vormgegeven. De volgende leden hebben zitting in het brede zorgoverleg:

- Directeur onderwijs
- Beleidsmedewerker zorg
- De zorgcoördinatoren van de vestigingen

5 Zorgleerlingen

Melanchthon Schiebroek probeert elke leerling zorg op maat te bieden. Hierbij zal telkens de vraag beantwoord moeten worden of de school in staat is de specifieke leerbehoefte(n) van de leerling te verzorgen. Bij bijzondere zorgvragen zal een afweging gemaakt kunnen worden: kan op deze zorgvraag ingegaan worden of gaat dat de deskundigheid van de medewerkers of de kracht van de organisatie te boven? De antwoorden op deze vragen zijn geen absoluut gegeven, maar zullen veranderen naarmate de deskundigheid van de medewerkers en de flexibiliteit van de organisatie verandert. Uitgangspunt in de besluitvorming blijven te allen tijde de eisen zoals geformuleerd in het examenreglement en de PTA's.

Naast de reguliere zorg en aandacht voor alle leerlingen, zijn er drie categorieën zorgleerlingen te onderscheiden

- Leerlingen met sociaal emotionele problemen
- Leerlingen met (erkende) leerproblemen
- Leerlingen met een andere beperking waardoor leerproblemen kunnen ontstaan

5.1 Sociaal emotionele problemen

Leerlingen die om sociaal emotionele redenen vastlopen op school kunnen terecht bij het schoolmaatschappelijk werk. Deze leerlingen kunnen hier op twee manieren terecht komen.

- Een leerling en/of zijn ouders benaderen zelf het schoolmaatschappelijk werk, bijvoorbeeld via de website www.helpff.nl.
- Een leerling wordt aangemeld bij de zorgcoördinator, met behulp van een aanmeldformulier. De zorgcoördinator draagt zorg voor bespreking in het intern zorgoverleg, waarna er een afspraak gemaakt kan worden.

Van leerlingen tot 16 jaar behoren de ouders op de hoogte gesteld te worden van hulpverlening door het schoolmaatschappelijk werk. Hiervoor is de mentor van de betreffende leerling verantwoordelijk. Voor de terugkoppeling wordt het digitale LVS gebruikt. Hiertoe heeft de schoolmaatschappelijk werker ook toegang.

5.2 Leerproblemen

Indien een leerling een leerprobleem heeft, dan is deze officieel vastgesteld door een deskundig en erkend onderzoeksbureau. Hierbij kan worden gedacht aan dyslexie, dyscalculie, dysorthografie. Een kopie van de onderzoeksverslagen inclusief de aandachtspunten m.b.t. het onderwijs zijn in het bezit van de school. Voor deze leerlingen kan, indien nodig, een handelingsplan worden opgesteld. Voor zover dit wettelijk mogelijk is, kunnen leerlingen met dergelijke leerproblemen aanspraak maken op een aantal aanvullende voorzieningen. Op dit moment worden dyslexie en dyscalculie gezien als erkende functiebeperking. (Zie 6 e.v.)

5.3 Andere functiebeperkingen

Naast de (erkende) leerproblemen zijn er ook leerlingen met andere beperkingen, die kunnen leiden tot een leerprobleem. Te denken valt aan leerlingen met

- ADD
- ADHD
- PDD-NOS
- Syndroom van Asperger
- ...

Voor deze leerlingen geldt dat zij aanspraak kunnen maken op een aantal aanvullende voorzieningen. Deze zijn vastgelegd in het examenreglement. Een onderzoeksverslag van een erkend (orthopedagogisch) bureau dient als uitgangspunt voor een individueel handelingplan waarin dergelijke maatregelen worden vastgelegd.

6 Dyslexie

Bij dyslectische leerlingen worden de principes uit het dyslexieprotocol¹ (integrale begeleiding van dyslectische leerlingen en het economische principe) zoveel mogelijk nagestreefd. Dyslectische leerlingen kunnen geen aanspraak maken op vrijstelling en/of dispensatie voor Duits of Frans in de onderbouw havo/vwo. Daarnaast gelden de reguliere exameneisen op het gebied van spelling voor deze leerlingen. De exameneisen zijn vastgelegd in het examenreglement.

6.1 Signalering brugklas

Signalering dyslexie eerste leerjaar (aanvang schooljaar), door middel van

1. Onderwijskundige rapportage basisschool
2. Rapportage /informatie door ouders/verzorgers
3. Intern onderzoek

Ad 1 en 2:

bewijsstukken overleggen (o.a. onderzoeksrapportage en bijbehorende dyslexieverklaring; plan van aanpak RT, handelingsplan).

Ad 3:

Intern onderzoek. Alle leerlingen worden in het begin van het schooljaar in de brugklas gescreend door de sectie Nederlands en de externe Remedial Teacher van Accent Onderwijsondersteuning door middel van een signaleringsdictee en de stilleestoets en andere tests uit het Protocol Dyslexie voor het Voortgezet Onderwijs. De analyse van de tests wordt gedaan door de sectie Nederlands en de Remedial Teacher. Eventueel geselecteerde leerlingen worden, na een RT-traject (basisschool/brugklas), doorverwezen voor verdere onderzoeken naar een extern bureau (CVO Accent).

6.2 Behandeling dyslexie / spellings- / leesproblemen in het eerste leerjaar

Indien dyslexie is vastgesteld door de daartoe bevoegde instantie, kan de uitvoering van het handelingsplan op twee manieren plaatsvinden:

- individueel
- in groepsverband
- klassikaal

6.2.1 Individuele behandeling

De individuele behandeling wordt in de brugklas uitbesteed aan externe deskundigen.

Met ingang van schooljaar 2009-2010 maakt Melanchthon Schiebroek gebruik van een Remedial Teacher die verbonden is aan Accent Onderwijsondersteuning. Deze Remedial Teacher is een halve dag per week aanwezig op Schiebroek. De Remedial Teacher ondersteunt bij de dyslexiescreening in de brugklassen.

---

¹ Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, KPC-groep 2004

Toelichting betreffende de externe Remedial Teachers

Met de ouders /verzorgers wordt het behandelingsplan en -termijn doorgesproken en het honorarium vastgesteld. De vestiging speelt hierin een bemiddelende rol en verleent faciliteiten in de vorm van ruimte en dergelijke. Deze zogenaamde face-to-face behandeling wordt niet gesubsidieerd. De kosten van de externe Remedial Teachers zijn dus volledig voor rekening van de ouders.

6.2.2 Behandeling in groepsverband

Afhankelijk van het aantal leerlingen (en/of de wens c.q. financiële situatie van de ouders) kan behandeling van dyslexie plaatsvinden in groepsverband. Deze groepen kunnen aangevuld worden door leerlingen met spellings- of leesproblemen of met Nederlands als tweede taal. De groepen worden samengesteld door het afdelingshoofd, de zorgcoördinator en de betrokken Remedial Teacher. De sessies van één lesuur per week per groep worden begeleid door de sectie Nederlands. Melanchthon Schiebroek stelt een aantal uren aan de sectie Nederlands beschikbaar om deze vorm van begeleiding te ondersteunen en mogelijk te maken. Om de leerlingen zo gedifferentieerd mogelijk te kunnen laten werken, wordt er gebruik gemaakt van software ("Diataal" en "Muiswerk") op het gebied van lezen, spellen en woordkennis. Deze uren vinden plaats buiten de gewone lessen om.

6.2.3 Klassikale behandeling

Het begeleiden van dyslectische leerlingen in klassikaal verband kan gebeuren door het nastreven van het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs.

6.3 Signalering na de brugklas

De leerling wordt aangemeld bij het zorgteam en kan worden doorverwezen naar een interne Remedial Teacher. Na een intake, neemt deze het signaleringsdictee, de stillestoets en andere tests af. De Remedial Teacher bespreekt de uitkomst en een eventueel vervolgtraject. Indien er nog nooit sprake is geweest van RT, dient de leerling een half jaar RT te krijgen. Zo wordt het criterium van de hardnekkigheid aangetoond. Na een tweede screening verwijst de Remedial Teacher, indien gewenst en in overleg, de leerling door naar CVO-Accent of een ander bureau voor een dyslexieonderzoek.

N.B. Kosten:

De kosten van het onderzoek en het vaststellen van het behandelingsplan worden bekostigd uit het zorgbudget. Dit betekent dat het zorgteam uiterst kritisch onderzoekt welke leerlingen en op grond van welke criteria een onderzoek kan worden toegezegd. De kosten van de RT zijn geheel voor rekening van de ouders.

6.4 Begeleiding klas 2 en hoger

In hogere klassen begeleidt de Remedial Teacher alleen om te onderzoeken of er sprake is van een leerprobleem. In incidentele gevallen vindt er kortdurende individuele begeleiding plaats. Voor langere begeleidingstrajecten verwijst de Remedial Teacher door naar een extern bureau. De Remedial Teacher is verantwoordelijk voor de contacten met dit bureau en de terugkoppeling naar de

zorgcoördinator. Leerlingen kunnen alleen gebruik maken van deze vorm van begeleiding via een aanmelding bij het interne zorgoverleg.

6.5 Eisen ten aanzien van dyslexie

DYSLEXIE-EISEN	
EISEN	<p>DE DOCENT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neemt kennis van de specifieke gegevens met betrekking tot deze leerling uit het dyslexiedossier; - Geeft de leerling feedback ten aanzien van gemaakt werk; - Geeft het huiswerk op tijd op (op het bord); - Vermijdt het maken van eigen aantekeningen door de dyslectische leerling zoveel mogelijk. Geeft hoofd- en bijzaken aan, geeft voldoende tijd, eventueel voorgestructureerde formulieren of hand-outs
EISEN	<p>TEN AANZIEN VAN TOETSEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toetsen worden aangeboden in lettergrootte 14, regelafstand 1.5 en bij voorkeur in een schreefloos lettertype (bijv. Comic Sans); - Toetsen en materiaal hebben een duidelijke lay-out; - De leerling krijgt 20% meer tijd voor het maken van de toets (of de lengte van de toets is daaraan aangepast) - Niet of slechts gedeeltelijk meetellen spellingsfouten. Min of meer fonetische schrijfwijze accepteren; indien dit niet in strijd is met de aard van de toetsing. - Hulpmiddelen toestaan in de vorm van laptop, daisyspeler en gebruik spellingscorrector. <p>Specifiek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is in de onderbouw niet mogelijk om een vak niet te volgen. Op het Atheneum zijn daartoe in de bovenbouw wel enkele mogelijkheden (zie vrijstelling en dispensatieregeling atheneum); - Het is niet mogelijk om geen woordjes te hoeven leren. Ook een dyslectische leerling moet een woordenschat opbouwen voor de lees- en luistervaardigheden voor de talen. - Het is niet mogelijk om geen of minder boeken te hoeven lezen. Van essentieel belang is dat dyslectische leerling voldoende tijd hebben om hun boeken te lezen. - In de eerste en tweede klas heeft de leerling éénmaal per half jaar de mogelijkheid een toets mondeling te maken. Dit wordt in samenspraak met leerling, docent en teamleider/afdelingshoofd kortgesloten.
EISEN	<p>DE LEERLING:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het dyslexierapport staat exact omschreven op welke wijze de leerling het beste kan leren. Van een dyslectische leerling mag ondanks de hulpmiddelen meer inzet worden verwacht; - Vraag feedback aan je docent en maak duidelijk van welke toegestane hulpmiddelen je gebruik wenst te maken; - Bij de Moderne Vreemde Talen: eerst de woordjes vanuit die taal naar het Nederlands leren, daarna naar de vreemde taal toe. Focus eerst op het herkennen en kunnen vertalen van het woord, daarna pas op het kunnen schrijven ervan. - Maak gestructureerde aantekeningen of neem (kopieer) de aantekeningen van klasgenoten als het eigen werk wellicht niet voldoet; - Spreid het leren van feiten, splits leertaken op en vermijd overschrijfwerk; - Probeer gestructureerd aantekeningen te maken. Geef duidelijke hoofd- en bijzaken aan. Kopieer eventueel aantekeningen van goede leerlingen. Vraag feedback aan de docent.

6.6 Dispensatieregeling tweede moderne vreemde taal voor atheneumleerling

6.6.1 N-Profiel

Als een atheneumleerling met een natuurprofiel ernstig taalzwak is, kan hij eventueel aanspraak maken op dispensatie voor de tweede moderne vreemde taal. In plaats van Frans of Duits volgt de leerling dan het vak aardrijkskunde. De dispensatieregeling geldt alleen voor leerlingen die geen kans hebben Frans of Duits af te sluiten met een 4 of hoger. Bij deze leerlingen mogen er geen twijfels zijn over het niveau. Hiertoe kan eventueel een intelligentietest worden afgenomen.²

Stap 1

Uit het dyslexieonderzoek van de brugklas is gebleken dat de leerling taalzwak is. Hij volgt de spellingslessen van de interne Remedial Teacher. Daarna vindt er een vervolgetraject plaats in klas 2. Als er in de brugklas geen dyslexietest is afgenomen gebeurt dit alsnog in de tweede klas. Ook hieruit blijkt dat er geen sprake is van dyslexie.

Ondanks alle inspanningen (van de school en de leerling) werpt de remedial teaching geen vruchten af: de leerling staat onvoldoende voor Frans en Duits.

Stap 2

Bij de overgang van de tweede klas naar de derde klas neemt de mentor, na overleg met de andere docenten en de leerjaarcoördinator, contact op met de ouders/verzorgers. Hij geeft aan dat de leerling eventueel gebruik kan maken van de dispensatieregeling in de nieuwe tweede fase. Dit verzoek dient uiterlijk voor de herfstvakantie van het daaropvolgende schooljaar ingeleverd worden bij de vestigingsdirectie. Er wordt wederom een remedieertraject afgesproken voor de derde klas.

Stap 3

Ondanks alle hulp is het de leerling aan het eind van de derde klas niet gelukt de vakken Duits en Frans voldoende af te ronden. Het cijferperspectief voor het vak Duits of Frans is een 3,4 of lager. In dit geval kan een speciale commissie besluiten dispensatie toe te staan. Deze commissie bestaat uit:

- Mentor
- Zorgcoördinator
- Lid van de vestigingsdirectie

6.6.2 EM-profiel

In zeer uitzonderlijke situaties kan aan een ernstig dyslectische atheneumleerling met het profiel Economie en Maatschappij dispensatie verleend worden voor de tweede moderne vreemde taal. In plaats van Frans of Duits dient de leerling dan

² Een leerling die in een later stadium taalzwak blijkt te zijn, kan ook aanspraak maken op deze regeling. Hij moet dan voldoen aan de criteria zoals aangegeven in stap 2 en 3. Een onderzoek moet plaatsvinden door een door school aangewezen onderzoeksbureau. Er dient in ieder geval een remedieertraject van een half jaar gevolgd te zijn.

maatschappijwetenschappen, aardrijkskunde of management en organisatie te volgen. Dispensatie geldt alleen voor leerlingen die zonder de extra rechten en mogelijkheden die school hen biedt, zowel binnen en buiten lesverband, geen kans maken om het vak Frans of Duits met een 4 of hoger af te sluiten. Bij deze leerlingen mogen er geen twijfels bestaan over het niveau.

In principe komen alleen leerlingen voor deze regeling in aanmerking, bij wie er in een vroeg stadium een ernstige vorm van dyslexie geconstateerd werd.³

Stap 1

Uit het dyslexieonderzoek van de brugklas is gebleken dat de leerling zeer dyslectisch is. Dit wordt ook benoemd in het dyslexierapport. Hij wordt in- of extern geremedieerd. Daarna vindt er een vervolgtraject plaats in klas 2.

Ondanks alle inspanningen (van school en de leerling) werpt de remedial teaching geen vruchten af: de leerling staat onvoldoende voor Frans en Duits.

Stap 2

Bij de overgang van de tweede klas naar de derde klas neemt de mentor, na overleg met de andere docenten en de leerjaarcoördinator, contact op met de ouders/verzorgers. Hij geeft aan dat de leerling eventueel gebruik kan maken van de vrijstellingsregeling in de nieuwe tweede fase. Dit verzoek dient uiterlijk voor de herfstvakantie van het daaropvolgende schooljaar ingeleverd worden bij de vestigingsdirectie. Er wordt wederom een remedieertraject afgesproken voor de derde klas.

Stap 3

Ondanks alle hulp is het de leerling aan het eind van de derde klas niet gelukt de vakken Duits en Frans voldoende af te ronden. Er bestaan geen twijfels over het niveau van de leerling. Het cijferperspectief voor het vak Duits of Frans is een 3,4 of lager. In dit geval kan een speciale commissie besluiten vrijstelling toe te staan. Deze commissie bestaat uit:

- Mentor
- Zorgcoördinator
- Lid van de vestigingsdirectie

---

³ Een leerling waarbij in een later stadium dyslexie geconstateerd wordt, kan ook aanspraak maken op deze regeling. Hij moet dan voldoen aan de criteria zoals aangegeven in stap 2 en 3. Het onderzoek moet plaatsvinden door een door de school aangewezen onderzoeksbureau. Dit onderzoek dient voorafgegaan te worden door een remedieertraject van een half jaar.

7 Dyscalculie

7.1 Signalering dyscalculie

De leerling wordt aangemeld bij het zorgteam en kan worden doorverwezen naar een (externe) Remedial Teacher. Indien er nog nooit sprake is geweest van RT, dient de leerling een half jaar RT te krijgen. Zo wordt het criterium van de hardnekkigheid aangetoond. Na een tweede screening verwijst de Remedial Teacher, indien gewenst en in overleg, de leerling door naar CVO-Accent of een ander bureau voor een dyscalculieonderzoek.

N.B. Kosten:

De kosten van het onderzoek en het vaststellen van het behandelingsplan worden bekostigd uit het zorgbudget. Dit betekent dat er uiterst kritisch moet worden gekeken welke leerlingen en op grond van welke criteria een onderzoek mag worden toegezegd.

7.2 Behandeling dyscalculie

7.2.1 Individuele behandeling

Met ingang van schooljaar 2009-2010 maakt Melanchthon Schiebroek gebruik van een Remedial Teacher die verbonden is aan Accent Onderwijsondersteuning. Deze Remedial Teacher is een dagdeel per week aanwezig op Schiebroek. De Remedial Teacher helpt bij de dyscalculiecreening en begeleidt de Remedial Teacher leerlingen om te onderzoeken of er sprake is van een leerprobleem. In incidentele gevallen vindt er kortdurende individuele begeleiding plaats. Voor langere begeleidingstrajecten verwijst de Remedial Teacher door naar een extern bureau. De Remedial Teacher is verantwoordelijk voor de contacten met dit bureau en de terugkoppeling naar docenten. Leerlingen kunnen alleen gebruik maken van RT via een aanmelding bij het interne zorgoverleg.

Toelichting betreffende de externe Remedial Teachers

Met de ouders /verzorgers wordt het behandelingsplan en -termijn doorgesproken en het honorarium vastgesteld. De vestiging speelt hierin een bemiddelende rol en verleent faciliteiten in de vorm van ruimte en dergelijke. Deze zogenaamde face-to-face behandeling wordt niet gesubsidieerd. De kosten van de externe Remedial Teachers zijn dus voor rekening van de ouders.

7.3 Eisen ten aanzien van dyscalculie

DYSCALCULIE-EISEN	
EISEN	<p>DE DOCENT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neemt kennis van de specifieke gegevens met betrekking tot deze leerling uit het dyscalculiedossier; - Geeft de leerling feedback ten aanzien van gemaakt werk; - Geeft het huiswerk op tijd op (op het bord);
EISEN	<p>TEN AANZIEN VAN TOETSEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toetsen en materiaal hebben een duidelijke lay-out; - De leerling krijgt 20% meer tijd voor het maken van de toets (of de lengte van de toets is daaraan aangepast); - Hulpmiddelen toestaan in de vorm van rekenmachine. <p>Specifiek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is in de onderbouw niet mogelijk om een vak niet te volgen. - In de eerste en tweede klas heeft de leerling 1x per half jaar de mogelijkheid een rekentoets te herkansen (eventueel mondeling). Dit wordt in samenspraak met leerling, docent en teamleider/afdelingshoofd kortgesloten. - Tot en met de eerste helft van de derde klas (havo/vwo) krijgt de leerling bij rekentoetsen de mogelijkheid gebruik te maken van stappenplannen en tabellenkaarten.
EISEN	<p>DE LEERLING:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het dyscalculierapport staat exact omschreven op welke wijze de leerling het beste kan leren. Van een dyslectische leerling zal ondanks de hulpmiddelen meer inzet worden verwacht; - Vraag feedback aan je docent en maak duidelijk van welke toegestane hulpmiddelen je wenst gebruik te maken; - Maak gestructureerde aantekeningen of neem (kopieer) de aantekeningen van klasgenoten als het eigen werk wellicht niet voldoet; - Probeer gestructureerd aantekeningen te maken. Geef duidelijke hoofden bijzaken aan. Kopieer eventueel aantekeningen van goede leerlingen. Vraag feedback aan de docent. - Oefen en herhaal thuis de besproken stof.
AANBEVELINGEN	<p>DE DOCENT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De leerstof opdelen in kleinere stukken; - Procedures/strategieën verkorten door tussenstappen geleidelijk weg te laten of efficiënter te werken; - Leerstof verduidelijken d.m.v. voordoen/stappenplan/model.

8 Leerlinggebonden financiering (LGF)

Op 1 augustus 2003 ging de Wet op de leerlinggebonden financiering in. Deze wet geeft ouders van een kind met een beperking het recht om de school voor het kind te kiezen die zij het meest geschikt vinden. Het gaat hierbij om leerlingen die zonder extra begeleiding geen reguliere school kunnen bezoeken. Zonder LGF, ook wel Rugzak genoemd, zouden veel van deze kinderen aangewezen zijn op een speciale school (VSO).

Beperkingen die recht kunnen geven op LGF zijn onderverdeeld in vier clusters:

- cluster 1: visueel gehandicapte kinderen (voor hen geldt een aparte regeling)
- cluster 2: dove en slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraak/taal-moeilijkheden
- cluster 3: lichamelijk gehandicapte kinderen, verstandelijke gehandicapte kinderen, meervoudig gehandicapte kinderen en langdurig zieke kinderen
- cluster 4: kinderen met ernstige psychiatrische of gedragsproblemen (bv. autisme)

Bij aanmelding van een leerling met leerlinggebonden financiering gaat de school samen met de ouders na of de gewenste en noodzakelijke zorg daadwerkelijk geboden kan worden binnen het pedagogisch klimaat van de reguliere klassen. Hiervoor wordt onder meer een individueel handelingsplan opgesteld.

Vanzelfsprekend doet dit handelingsplan recht aan de wensen en mogelijkheden van zowel school als ouders. Het handelingsplan moet uitvoerbaar zijn voor alle partijen. Bovendien moet het financieel uitvoerbaar zijn.

De volgende personen zijn betrokken bij de begeleiding van Rugzakleerlingen:

- de docenten
- de mentor
- de teamleider / het afdelingshoofd
- de Rugzakcoördinator
- de zorgcoördinator
- de ambulante begeleider
- lid van de vestigingsdirectie

8.1 Docenten en LGF

Iedereen heeft verantwoordelijkheden in het zorgtraject van Rugzakleerlingen. Voor elke Rugzakleerling wordt een persoonlijk handelingsplan gemaakt met daarin duidelijke instructies. Alle docenten nemen kennis van dit handelingsplan en de daarin genoemde punten en voeren deze uit. Mocht dit niet lukken dan nemen ze contact op met de mentor.

8.2 Mentor en LGF

In het rooster van de mentor is ruimte vrijgemaakt om begeleidingsgesprekken te kunnen voeren met de geïndiceerde leerling (de zogenaamde Rugzakleerling). In de jaartaak wordt 20 uur gereserveerd voor de begeleiding van de Rugzakleerling (= 0,5 uur per (school)week). Deze worden bekostigd vanuit de Rugzak. De mentor legt

ondernomen acties vast in het LVS. Met ingang van schooljaar 2010-2011 werkt de onderbouw vwo (klas 2 en 3), als pilot, met een speciale Rugzakmentor.

Daarnaast is de mentor verantwoordelijk voor de volgende onderdelen in het begeleidingsproces van de Rugzakleerling.

- eerste aanspreekpunt voor leerling en ouders
- het maken van een handelingsplan
- op een (vast) moment de studievoortgang met leerling bespreken
- collega's op de hoogte houden van de ontwikkelingen van de leerling
- collega's motiveren zich blijvend in te zetten voor de leerling
- zorgen dat de communicatie tussen ouders, ambulant begeleider, docenten en leerjaarcoördinator goed verloopt.
- ongeveer één keer per periode overleg plannen met de ambulant begeleider, ouders en de leerling over zijn vorderingen. (Indien nodig zullen Rugzakcoördinator en/of de zorgcoördinator daarbij aanwezig zijn.)

De Rugzakmentoren worden ondersteund door de Rugzakcoördinator.

8.3 Teamleider/afdelingshoofd en LGF

De teamleider/het afdelingshoofd wordt door de mentor en/of Rugzakcoördinator op de hoogte gesteld van de naleving van het handelingsplan. Indien docenten hierin te kort schieten, spreekt hij hen hierop aan.

8.4 Rugzakcoördinator

De Rugzakcoördinator ondersteunt school bij de begeleiding van de Rugzakleerling. Dit doet hij op de volgende manier.

- Hij helpt bij het opstellen van het handelingsplan.
- Hij neemt actief deel aan begeleidingsgesprekken.
- Hij onderhoudt contacten met de ambulant begeleider, ouders, leerling en school.
- Hij geeft concrete tips en adviezen met betrekking tot de omgang met de leerling.
- Hij neemt deel aan het intern zorgoverleg .
- Hij onderzoekt/denkt mee of een leerling in aanmerking kan komen voor een Rugzak of ander onderzoek m.b.t. gedrags- en/of leerproblemen.
- Hij koppelt ondernomen acties terug aan de zorgcoördinator.

De Rugzakcoördinator is aangetrokken via Accent Onderwijsondersteuning en is één dagdeel in de week aanwezig. Hij wordt betaald vanuit de Rugzak.

8.5 Zorgcoördinator en LGF

De zorgcoördinator is op de hoogte van de ontwikkelingen rondom een Rugzakleerling. Hij bespreekt de leerling in het zorgoverleg. De zorgcoördinator is betrokken bij de aanname van Rugzakleerlingen, daarnaast is hij, indien gewenst, aanwezig bij intake- en/of evaluatiegesprekken.

8.6 Ambulante begeleider

Door middel van ambulante begeleiding wordt de school, de docent(en) en (direct en/of indirect) de leerling deskundige hulp geboden, deskundig op het gebied van onderwijs aan leerlingen met bepaalde specifieke beperkingen. Deze hulp kan bestaan uit het (laten) doen van handelingsgericht onderzoek, het meedenken over het handlingsplan en evt. opstellen ervan, het geven van praktische adviezen, het doen van observaties, het deelnemen aan leerlingenbesprekingen en (soms) uit het werken met de leerling.

De ambulante begeleiding wordt verzorgd door een medewerker van een speciale school of van een ambulante dienst van het REC (Regionaal Expertise Centrum).

8.7 Aanmeldingsprocedure

Een indicatie voor LGF, wordt in principe door de ouders aangevraagd. Alleen in bijzondere gevallen kan de school dat doen. Als ouders, ondanks herhaald aandringen van de school, geen indicatie willen aanvragen, dan mag de school dat doen. Zij moet dan wel eerst de ouders schriftelijk laten weten dat ze dat gaat doen en moet hen dan vervolgens gedurende tenminste vier weken in de gelegenheid stellen zelf alsnog een indicatie aan te vragen.

8.8 Overig

Mocht er geld overblijven uit de Rugzak, dan kan dit besteed worden aan zaken als Remedial Teaching, examentraining etc. Het geld mag niet worden ingezet voor andere doeleinden, daar dit geld strikt gereserveerd is voor de Rugzakleerling.

9 Onderwijs aan zieke leerlingen

Als een leerling gedurende de schoolopleiding (langdurig) ziek wordt, blijft de school verantwoordelijk voor het onderwijs. Als blijkt dat de school niet in staat is om de leerling goed te begeleiden, kan er ondersteuning worden gevraagd van de Stichting Educatie Zieke Leerlingen Rotterdam. Het is belangrijk dat er in een vroeg stadium contact plaatsvindt tussen school en thuis, zodat er een individueel handlingsplan kan worden opgesteld. Meer informatie hierover is te vinden op www.ziezon.nl.

10 Verzuim

Als uit de verzuimadministratie blijkt dat een leerling (al dan niet geoorloofd) vaak absent is, wordt de leerling besproken tijdens een intern zorgoverleg. Vervolgens kunnen de volgende acties ondernomen worden. Deze acties worden ondernomen door de teamleider/het afdelingshoofd. Voorafgaand aan deze acties is in ieder geval overleg geweest met de ouders/verzorgers van de leerling.

- De teamleider/het afdelingshoofd meldt de leerling bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. De leerling wordt dan uitgenodigd bij de schoolarts/wijkverpleegkundige. Op deze manier kan uitgesloten worden dat de leerling om medische redenen verzuimt.
- De teamleider/het afdelingshoofd meldt de leerling ter kennisgeving bij Leerplicht. Daarnaast bespreek hij de leerling tijdens een zorgoverleg. Tijdens dit overleg wordt besproken op welke manier het verzuim van de leerling tegengegaan kan worden.
- De teamleider/het afdelingshoofd meldt de leerling bij Leerplicht. Al naar gelang de thuissituatie van de leerling onderneemt Leerplicht actie. De school legt de verantwoordelijkheid van het verzuim bij Leerplicht neer.

Daarnaast kan, bij ingewikkeldere problematieken, de leerling besproken worden tijdens het ZAT-overleg dat ongeveer eens in de zes weken plaatsvindt. Hierbij is de leerplichtambtenaar ook aanwezig.

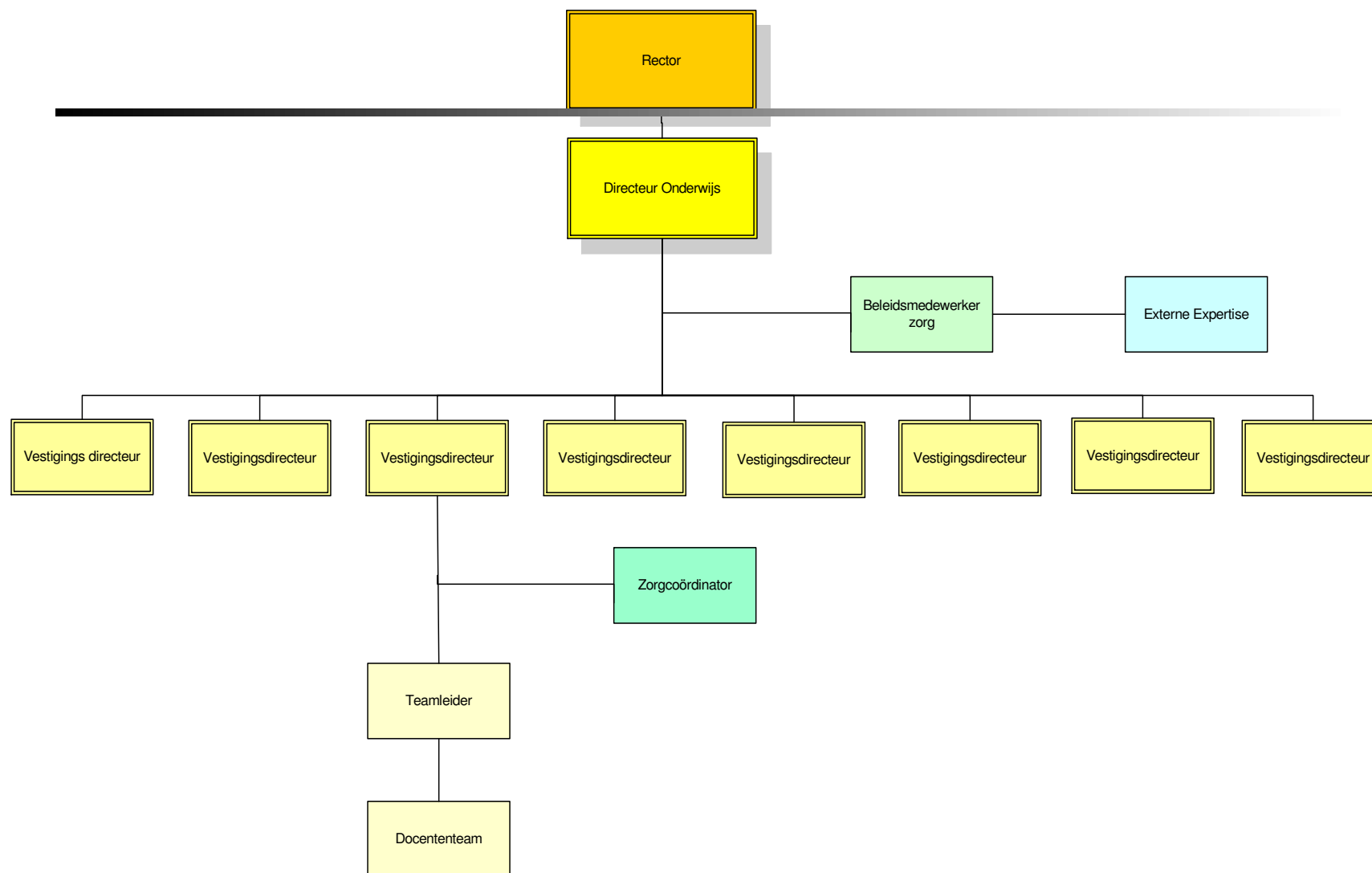
11 Samenwerking met Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Melanchthon Schiebroek werkt ook samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin (voorheen GGD). Zo kan de school een leerling doorverwijzen naar het CJG voor bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining. Dit gebeurt vaak door de schoolmaatschappelijk werker. Daarnaast kan de school vermoedens van lichamelijke en/of psychische problemen bespreken met de wijkverpleegkundige, waarna gericht actie ondernomen kan worden.

In het eerste en derde leerjaar neemt het CJG een enquête, de Rotterdamse Jeugdmonitor af om het welbevinden van de leerlingen in kaart te brengen. Naar aanleiding van deze enquête kunnen leerlingen op gesprek uitgenodigd worden bij de wijkverpleegkundige. De wijkverpleegkundige koppelt de uitkomsten, indien noodzakelijk, terug aan de zorgcoördinator. Voor zowel de Rotterdamse Jeugdmonitor als voor het gesprek wordt door het CJG toestemming aan de ouders/verzorgers gevraagd.

De wijkverpleegkundige van het CJG is ook aanwezig bij het ZAT-overleg dat ongeveer eens in de zes weken plaatsvindt.

BIJLAGE 1: Organogram (uit: Algemeen Zorgplan (2008))

BIJLAGE 2: Voorbeeld Handelingsplan

Melanchthon Schiebroek - Handelingsplan

Leerling, geboortedatum

Leerjaar

Begeleiding

Mentor:

Teamleider:

Ambulant begeleider:

Psycholoog/rugzakcoördinator:

Zorgcoördinator:

Achtergrondinformatie

Belangrijkste positieve factoren:

- ...

- ...

- ...

Belangrijkste aandachtspunten:

- ...

- ...

Doelen

Aan het eind van het schooljaar:

- ...

Gedurende het schooljaar:

- ...

Uitvoering en taakverdeling

Onderstaande punten zijn in overleg met leerling, zijn ouders en de ambulant begeleider tot stand gekomen.

- ...

- ...

Voortgangsgesprek

Datum, tijd, plaats:

Aanwezigen: leerling, ambulant begeleider, mentor en ouders

Samenvatting:...

Voortgangsgesprek

Datum, tijd, plaats:

Aanwezigen: ambulant begeleider, mentor en ouders

Samenvatting:

Inzet van het leerlinggebonden budget

- Inzet mentor: 20 uur

- Inzet psycholoog: 10 uur

- ...

Handtekeningen

Leerling:

Datum:

Handtekening:

Ouder(s):

Datum:

Handtekening:

Mentor:

Datum:

Handtekening:

Zorgcoördinator:

Datum:

Handtekening:

Psycholoog:

Datum:

Handtekening:

Ambulant begeleider:

Datum:

Handtekening:

BIJLAGE III: Internetadressen

1. Centrum voor Jeugd en Gezin
www.cjgrotterdam.nl
2. Dyslexie
www.steunpundyslexie.nl
www.masterplandyslexie.nl
3. LGF
www.oudersenrugzak.nl
4. Onderwijs aan zieke leerlingen
www.ziezon.nl
5. School
www.melanchthon.nl/schiebroek
6. Schoolmaatschappelijk werk
www.flexusjeudplein.nl